ՀԱՅԿԱՆ – ՀԱՅԱՍՏԱՆ – ԱՍԻԱ – ԱՍԱԹՈՒՐԳԱ

ԱԼԱՖԱՆԿԱ – 30 – ԹՐՔՐՈՒՆԻ ՍԱՆԻ – 1867

ՕՆ – ԱԼԹԸՆՃԸ – ՍԻՆԷ – ՀՈՒՄԷՐՈ – 722 – ԹՐՔՐՈՒՆԻ – ՍԱՆԻ – 18 – ՃՈՒՄԱԱ – ԷՐԹԷՍԻ – 1867

ՄԷՇՄԱՐԻՏԱՑՈՒ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Իշ պու Ամէնուրբ Հավատոյ, հէր հոգիթա Ճուժաս Էրիմէոն կիւնէրի տարեվերջանալոյ տալը։

Սէնէկոյ ըշխն Ռուսիոյ իւէ 10 պէյաղ Ամէնա
Ամիսը այլուզ քէղալիք . . . 5 „
Իւշ այլուզ քէղալիք . . . . 2½ „
Գիւր այլուզը քէղալիք . . . . 1 „
Սէնէնուրն տանէոյ 60 վր Ռուսիոյնէն 30 վր։
Տարեվերջ իշխն պէհէր նուսմէքօռնա փոխանակ իւնէրէնի արտաքսաղնա խառսէնէն պէյան օրնուբ։

Իլանաթրն պէհէր սրբասը պիր տէֆալիգ 3 ղրշ.
Իքի տէֆա իշխն պէհէր տէֆարնա . . 2 „
Իւշ տէֆա իշխն պէհէր տէֆարնա . . 1½ „
Իւշ տէֆասան զլատէ օրան, վէ զայէթ ուզուն ի լանաթ իշխն այրընա բազարլիգ օրանուբ։
Տարեվերջ կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթրն բօսթա մէսարիֆէրի։ Կէնտրէնէրին իւզէրինէ օրանուբ պու մահսուսակ պէյան օրնուբ։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԾԱՓՐԱՑԸ ՍԱՅՅԻԲԷՅԷ ՄԻՆԹԱԼԻՈՎ ՎԱԶԷԹԱ

ՊՕՐՍԱ 1867	Թրքրունի սանի 15	ԹԷ ԼԷՂԲՐԱՔ ԽԱՊԷՐԼԷՐԻ	ՄԷՏՓԷՍԻՓԷԼԱԹ	Բազար էր՝ Թրքշաբա 13	Յալը 14	Չարշամպա 15	Բէնշէմպէ 16	Ճումա 17	Ճումա էր 18
Լօնտրա 5 այ վաստ	108½ 109	Բարլին 21 Թրքրունի սանի 32³⁰—32³⁵	Մէհիսէ լիրա Ղրշ.	102²⁰	102²⁰	102²⁰	102²⁰	102²⁰ 102²⁰	102²⁰
Մարսիլիա „ „ „	23²⁵ 23¹⁵	Փարիս 25 „ „ 32⁷⁵—32⁹⁰							
Փարիս „ „ „		Լէյպզիկ 26 „ 33¹/₄—33³/₈	Տէյանաթը ուսմանլի թահվիլաթը 100 սահաթ Ինկիլիզ եախսա 110 սահաթ լիրայի Օսմանլին պէհերի ֆայիզի ալընմը։	36 5	36¹⁰	36¹⁹	36¹³	36¹⁵ 36²⁹	36²²
		Բարիս 27 Թրքրունիսանի 33³⁵—33⁶⁵							

ԱՍԻԹԱՆԷ 18 ԹՐՔՐՈՒՆԻ ՍԱՆԻ

ԹԷԼԷՓԻՈՆ ԽՈՊԷՐԼԷՐԻ։

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Փարիս 26 Թրքրունի սանի։

Գօնսօլիտ աչըլը 33 55 գաբանը 33 60
Լօնտրա աչըլը 33¼—33½
Գաբանը 33¼—33⅜
1865 Օսմանլը իսթիգրազը 258⅞
„ „ 258⅞
Ֆրանսրդ ֆօնտօլարը 0/0 3 աչըլը 68 82 1/2
Գաբանը 68 70
Իթալիա ֆօնտօլարը աչըլը 46 55
Գաբանը 46 30

Փարիս՝ 27 Թրքրունի սանի։

Գօնսօլիտ աչըլը 33⁹⁰ գաբանը 34
Լօնտրա՝ աչըլը 33⅝—33⅞
Գաբանը 33⅞—34 1/4
1865 Օսմանլը իսթիգրազը 258⅞
„ „ 260
Ֆրանսրդ ֆօնտօլարը 0/0 3 աչըլը 69
Գաբանը 69 10
Իթալիա ֆօնտօլարը աչըլը 46 85
Գաբանը 47 25

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ՏԱՐԻԱՅԻ

Կէրէա Խաբէթ։

Պու խուսուսա, Լէվանթ Հէրալտոտա շուտ վէճհ իլէ եաղըլը տը։

Օրէմբ նամ վաքօր իլէ, տիւնբի կիւն Կիրիտէն այրնան խառպէրլէր, ապաֆրանկա Նոյեմբերին օն սէքիզինէ գատար վասլ օլուր։ Պու Թարիխէ գատար շայէսանը իթինա պիր վուգուաթ իշլեթիլմիշ տիր։ Պէցիւճէք պիր ֆըրգա Օսմանլը ասքէրի Ալիքիանօ նամ նահէյէի իսթիլա իթմիշ տիր, վէ պու ասքէրին եագընընա տա տախի, Օյմպրագագի, պիր իհթիսաթ օրտուսու գուրմուշ տուր, էյէր պէցիլէ պիր զօրպա ճէմիյէթինէ տախի պիր օրտու տէնէպլիրսէ։

Զաթ բաթ թիւֆէնք սէսլէրի իշլեթիլիպ, չարխա ասքէրինտէ գաբաղզ գամիալարը տա օրմուշ տուր զանն օլունուր։

Այրն օն եէտիսինտէ Մէհէմմէտ բաշա տախի Թէբամիա թէբաֆլարը-նը տախի ասքէրլէ եօգլամայա չըգըպ պատէհու Հանիայա ավտէթ իթմիշ տիր։ Մէհէմմէտ բաշա մայէթինտէ օլան ֆըրգայը ասքէրիսի իլէ Աբօգօրնա թէբաֆլարընա կիտէճէք տիր տէնիր, ասաբիլի Շահանէյի էբէյիճէ խնէլի թիւֆէնքլէր տախի վէրիլմիշ տիր։

Հանիասա Օյինի պէյ նամ պիր Օսմանլը մէմուրունուն, խապինէ-տէն պիր մըգտար ագճէ աշըրարագ զօրպալարա ֆիրար իթմէսի ճիւմլէնէն ագիմ թէէսսիւֆիւնիւ մուճիպ օրմուշ տուր։ Կիրիտա սուլթանլն սախնդ-գաթի էճնէպի կէմիլէրի կիտիպ կէլէ-մէքտէ տիր։ Սուսա լիմանընտան պիր Իթալիան վէ պիր Ֆրանսրդ պէյ-լիք կէմիսի վիւրուտ իթալի կէօրիւլմիւշ, վէ Այա Ռումէլիտէ տա-խի պիր Ռուս կէմիսինէն, պիր Թա-գըմ Սֆագիայը ֆամիլիալար ալարագ Աթինա լիմանընա կիթախի կէօրիւ-միւշ տիւր։

— Տիկէր հավատիսաթէ նազարէն Սատրազամ հաղրէթլէրինէն ալհայէթ օն պէշ եիրմի կիւն զարֆընտա Սի-թանէյէ ավտէթի մէմուլ տուր։ Վէ Կիրիտ հագգընտա տէրտէսթը իճրա օլան ըսլահաթ վէ թանզիմաթ տախի զայէթ եօլունտա վէ սըրասընտա ի-միշ։

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ԵՃՆԷՊԻՅԷ

ԻԹԱԼԻԱ։ Կարիպալտինին տա-հիհ եա Թագլիա խասթալըղը Իթա-լիա տէվլէթինի պէցիւք վէ հատտէն աշըրը պիր զայլէ վէ պիր մէսուլիյէթ-տէն գուրթարմըշ տուր։ Վագտա Ի-թալիանլարը էքսէրլիյէթի Կարիպալ-տիյէ միւթէվէճճիհ օլտուղունտան, պէցիլէ պիր ինտէլլիճէ պէցիւք վէ-թանուտաշ ատտ օլունան զատթը, մու-էպպէտէն գալէպնա իթմէք Իթա-լիա վիւքէլլաղը վէ գրալը իշխն գօ-լայ պիր մուամէլէ տէյիլ իսի։ Պու խուսուս իշխն կէրէք Իթալիանլն պաղը պէցիւք շէհրլէրինտէ վէ կէ-րէք գուրա վէ գատապարատա աղ շամանթա չըգմասը, վէ վիւքէլա վէ գրալա աղ իսթաբ վէ աղ թէհտիտ օրունմասը։ Լաբին Իթալիայը գուր-թարան վէ Իթալիա պիրլիյինէ մուա-վին օլան եինէ պու Կարիպալտի, պու տէֆա Իթալիանլն շիգագ վէ խաբարընա տախի մուճիպ օլաճագ-ը, պու տէպտէլէ Իթալիա հիւքիւ-մէթի ինտինտէ, միլլէթին վէ տէվ-լէթին մէնֆաաթը, Կարիպալտինին մէնֆաաթընա միւրաճաճ թութու-լուպ, Կարիպալտի քիլիտա ալթընա վաղ օլունուր։

Պու ճիւմլէ իլէ Կարիպալտի պու տէֆա տա Պարբէրա առասընտա ֆամիլիասը նէզտինտէ բահաթ տուր-մաղ, վէ Ռոմա մէսէլէսինին պիր գանֆէրանս իլէ թէսվիյէ օրմասընա պէրլէմէղ, վէ Թէքրար Իթալիայը վէ պէլիմ պիւթիւն Լուրարայը մու-խաթարայա իկա իթմէյէ, վէ քէն-տի, էօմրիւնիւ. գաղանարդը շանը վէ շէճասաթը թէքրար թէհլիքէյէ գօմայա գալգըշը իսկ, պունու հէր ճիհէթլէ մէն իթմէք իւզրէ, լաղմ կէլէն թէտաղիրին իճրասընը Իթա-լիա հիւքիւմէթի շիմտիտէն թահիւա իթմիշ տիր տէնիր։

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՅԷ

Զանագ գալէսինտէն հէր տէվ-լէթ պայրաղը ալթընտա օրան թիւճ-ճար կէմիլէրինին կէճէլէրի տախի սէրպէսթ կիտիպ կէլմէլէրի իլթիմա-ը հագգընտա էլչիլէրին պաղը Ալի-յէ պիր խաթիտա թագտիր խէճէք-լէրի կէչէնտէ պէյան օրունմուշտու։ Իտալընըղ Ֆրանսրդ էլչիսինին պունա մուվաֆագաթ կէօսթէրմէ-տիյի քէզալիք մալիմ իսի. պու տէ-ֆա իշխթիլիշէ նազարէն Ալսթրիա էլչիսի տախի պունա մուխալիֆէթ իթմէյէ պաշլամըշ տուր, պունտա մուհաֆազայը մէմալիքի Օսմանլիյէ ուզագտան օրուն պիր մուխաթարա կէօրիւնտիյիւ իշխն։ Պու հավա-տիսի Լէվանթ Հերալտ տախի եա-ղըպ, էյլէ կէօսթէրիր քի, պու մու-խաթարա խայալի պիր շէյ տիր, վէ ասըլ մատտէ չիւնքի Ֆրանսրդ վէ Ալսթրիա գումբանեալարը շիմտիտէն պէցիլէ պիր իմթիազ մալիք տիրլէր, վէ պաղը իշարէթլէ կէճէ խսթէտիք-լէրի վագթ կէչէպիրլէր, վէ պունտա ախէր գումբանեալար իւղրինէ պէցիւք պէցիւք խսթիֆատլէր տէ խատրլէր. իմտի Ֆրանսրդ վէ Ալսթ-րիանէն ուզագտան հիտա իթիբլէրի մուխաթարա տէյիլ տէվլէթ Ալսթ-իշխն, իլա քէնտի մէնֆաաթլարը-նէն մուհաֆազասը իշխն տիւր, վէ պու սէպէպտէն նաշը օ պիր էլչիլէր պու պուլրհանա խսկէսաթ օրմայըպ, թէքրար խսթիտայը թագտիմ խսճ-էքլէր տիր, տէր։

— Ֆրանսայա Ինկիլիզ էլչիսի նատպ օրունան Լօրտ Լայրնս հաղ-ըսէթլէրի, կէչէն հաֆթա հուզուրու հաղրէթը իմբէրատորսկի տուխուլ իլէ իթիմատնամէսինի թագտիմ իթ-միշ տիր, պու վէսիլէ իլէ կէրէք էլ-չի կէրէք իմբէրատոր ճանիպինտէն, տախ նութգլար խրատ օրունուպ, պունարտա տա ուսուլտան օրան քէ-լամլէրտէն պաշգա պիր շէյ եօգ տուր։

— Պէնիամէն Աթվուտ նամ Իթա-լիա վաքօրու չարշամպա կիւնիւ ա-սաբիրի Շահանէյի մախտուս մէ՛քիւ-լաթ վէ միհիմմաթը հարպկէ իլէ Կիրիտ ճանիպինէ ալիմէթ իթմիշ տիր։

— Գուրիէ ա՛Օրիան եազար քի, պիր իքի հաֆթատան պէրու Աթիթա-նէտէ ճէվլան իտէն վիւքէլա թէ-պէտիւլիւ հավատիսէրի, եավաշ եավաշ իպթալ օրմայա պաշլամըշ տուր։ պունատն իլէ պէրապէր Լէվանթ Հէ-ըալտ տախի տէր քի, Ինգա քաշա հաղրէթլէրինէն Թօփխանէյի ամիրէ միւշիրի նատպ պույրուլաճաղը կիւն պէ կիւն սըհհէթ քէսպ իթմէքտէ տիր։

Պաշգա միւլքլէրէտէ վիւքէլանընն աղ իւ նատպընա, միլլէթ մէճլիսլէ-րինին տախի պիր տէրէճէյէտէք վէ պաղէն միւտախէլէսի օրապիլիր. լա-քին պու միւլքտէ քի հէր պիր շէյ իրատէյի սէնէյէյի հաղրէթը Փաշիշա-հի իլէ իճրա պույրուլուր պիլմէյիպ քի վիւքէլա աղը վէ սայը պիր թէվ-ճիհաթ նատպլ օլուրտա, էվվէլճէ զաղէթալէրտէն քէշֆ օլունապիլիր։

— Բարիսին Գրէտի Ֆօնսիէ գում-բանիասընտան, միւսիւ Աբիսթիա Պալթաճճինին տէվլէթը Ալիյէ հիտա-պընա եիրմի պէշ միլիոն ֆրանգլըգ եախօտ պիր միլիոն լիրալըգ պիր իս-թիգրազա մուվաֆֆագ օրտուզու, չարշամպա կիւնիւ Պալթատտա հա-վատիս օրմուշ տուր։ Կէչէն սէնէ Բա-ռիստէքի ֆօրէնէ ֆէնէրալ իլէ տախի պիր իսթիգրազ վագի օրմուշտու, պու իսթիգրազը պու սէնէ եինէ մէգքիւ-գումբանիա իլէ Թաղէլմէք լազըմ կէլիպ, հալ պու-քի պունտա տա պիր Թագըմ միւշքիւլաթ զուհուր իթմի-յինտէն, ֆարզ օլտու պաշգա պիր գումբանիա իլէ իսթիգրազ մուգա-վէլաթընա կիրիշմէք, վէ մուճիպին-ճէ եօգարտա տէտախիմիզ միսիլիս Գրէտի Ֆօնսիէ գումբանիասը իլէ սէյլէշիպ, պու իսթիգրազա մուվաֆ-ֆագ օրունմուշ տուր։

Իշիթիլէն սահիհ խէ, ֆայդ, գօ-միսիօն, վէ մէսարիֆաթը սայրէ, եիւզտէ եիրմիյէ պալիզ օրուրմուշ։ Կէչէն սէնէ սօրէրէ ֆէնէրալ իլէ օրան իքի միլիոն լիրալըգ իսթիգրազան հէնիզ եէտի եիւզ էլլի պին լիրա տէյն գարմըշ օրտուզունտան, պու եէ-նի իսթիգրազն եէտի եիւզ էլլի պին լիրատը տախի սօսիէթէ ժէնէրալա վէրիլիպ պագի գալան իքի եիւզ էլ-լի պին լիրատը տախի, գօնսօլիտէ ֆայիզլէրի հիսապընա պանգալարա վէրիլէճէքմիշ։ Լ. Հ.

— Կէչէնկէրտէ զաղէթալէրտէ օ-գունտուզու վէճհիլէ, տէվլէթը Ա-լիյէ պիր Պէճիգա գումբանիասը իլէ մուգավէլէ իտիւպ, պու մուգավէ-լէ մուճիպինճէ, ասքէրին էլինտէ օ-լան տտի շէհրանէլի թիւֆէնքլէր պէշ մահ զարֆընտա Շնայդր ուսուլի իւզ-ըէ խնէլի թիւֆէնքէ թէպտիլ օրու-նաճաղը, թիւֆէնքլէրին պու վէճհ իլէ թէպտիլի, Աբիթանէտէ իճրա օրունմաղ, վէ Օյլթին պունտա

պունատն իլէ պէրապէր Լէվանթ Հէ-ըալտ տախի տէր քի, Ինգա քաշա հաղրէթլէրինէն Թօփխանէյի ամիրէ միւշիրի նատպ պույրուլաճաղը կիւն պէ կիւն սըհհէթ քէսպ իթմէքտէ տիր։

Պաշգա միւլքլէրէտէ վիւքէլանընն աղ իւ նատպընա, միլլէթ մէճլիսլէ-րինին տախի պիր տէրէճէյէտէք վէ պաղէն միւտախէլէսի օրապիլիր. լա-քին պու միւլքտէ քի հէր պիր շէյ իրատէյի սէնէյէյի հաղրէթը Փաշիշա-հի իլէ իճրա պույրուլուր պիլմէյիպ քի վիւքէլա աղը վէ սայը պիր թէվ-ճիհաթ նատպլ օլուրտա, էվվէլճէ զաղէթալէրտէն քէշֆ օլունապիլիր։

— Բարիսին Գրէտի Ֆօնսիէ գում-բանիասընտան, միւսիւ Աբիսթիա Պալթաճճինին տէվլէթը Ալիյէ հիտա-պընա եիրմի պէշ միլիոն ֆրանգլըգ եախօտ պիր միլիոն լիրալըգ պիր իս-թիգրազա մուվաֆֆագ օրտուզու, չարշամպա կիւնիւ Պալթատտա հա-վատիս օրմուշ տուր։ Կէչէն սէնէ Բա-ռիստէքի ֆօրէնէ ֆէնէրալ իլէ տախի պիր իսթիգրազ վագի օրմուշտու, պու իսթիգրազը պու սէնէ եինէ մէգքիւ-գումբանիա իլէ Թաղէլմէք լազըմ կէլիպ, հալ պու-քի պունտա տա պիր Թագըմ միւշքիւլաթ զուհուր իթմի-յինտէն, ֆարզ օլտու պաշգա պիր գումբանիա իլէ իսթիգրազ մուգա-վէլաթընա կիրիշմէք, վէ մուճիպին-ճէ եօգարտա տէտախիմիզ միսիլիս Գրէտի Ֆօնսիէ գումբանիասը իլէ սէյլէշիպ, պու իսթիգրազա մուվաֆ-ֆագ օրունմուշ տուր։

Իշիթիլէն սահիհ խէ, ֆայդ, գօ-միսիօն, վէ մէսարիֆաթը սայրէ, եիւզտէ եիրմիյէ պալիզ օրուրմուշ։ Կէչէն սէնէ սօրէրէ ֆէնէրալ իլէ օրան իքի միլիոն լիրալըգ իսթիգրազան հէնիզ եէտի եիւզ էլլի պին լիրա տէյն գարմըշ օրտուզունտան, պու եէ-նի իսթիգրազն եէտի եիւզ էլլի պին լիրատը տախի սօսիէթէ ժէնէրալա վէրիլիպ պագի գալան իքի եիւզ էլ-լի պին լիրատը տախի, գօնսօլիտէ ֆայիզլէրի հիսապընա պանգալարա վէրիլէճէքմիշ։ Լ. Հ.

— Կէչէնկէրտէ զաղէթալէրտէ օ-գունտուզու վէճհիլէ, տէվլէթը Ա-լիյէ պիր Պէճիգա գումբանիասը իլէ մուգավէլէ իտիւպ, պու մուգավէ-լէ մուճիպինճէ, ասքէրին էլինտէ օ-լան տտի շէհրանէլի թիւֆէնքլէր պէշ մահ զարֆընտա Շնայդր ուսուլի իւզ-ըէ խնէլի թիւֆէնքէ թէպտիլ օրու-նաճաղը, թիւֆէնքլէրին պու վէճհ իլէ թէպտիլի, Աբիթանէտէ իճրա օրունմաղ, վէ Օյլթին պունտա

ոչ ոչինչ գիտցող մարդ էր։ Ինչպես ասացի, Հարությունը ամուսնացած էր։ Նրա կինը Սոֆիան էր։ Սոֆիան գեղեցիկ կին էր, բայց ինչպես ասացի, ոչինչ գիտցող մարդ էր։ Ամուսնանալուց հետո Սոֆիան ասաց ամուսնուն, որ ինքը ուզում է գնալ Թիֆլիս, ինչպես բոլոր ազնվականուհիները գնում են։ Հարությունը ասաց, որ գնա։ Սոֆիան գնաց Թիֆլիս։ Գնաց, ինչպես ասացի, ոչինչ գիտցող մարդ էր

ոչ ոք ինչ գործ ունի։ Ինչ որ ասում է Հայոց Պատրիարքը, ինչ որ գրում է նրա թերթերը, ամենը ստի ու զրպարտության հետևանք է

լը թաղելեմ վէ տահիպի իրգանէ իլանընը տախի զէնուսեմ վէ մարիֆէթէ պիր հիւրմէթ վէ պիր խըզմէթ ատտ իտէրիզ։ Սէ մէմուլիմիզ պու տուր քի, պունու մէսնուաւիթը միմթազէնին թամաշասընա բաղլէթ պույուրանլէր։ Հագիգէթի, թաֆսիլաթը մըղըն մաֆէվգինտէ պուրուպ, մէմնուունէն ալտէթ խուէճէքլէր տիր։

ԹԷԼԵՂՐԱՖ ԽՈՊԵՐԼԷՐԻ։

Բարիս 29 Նոյ.

Ըրիոն նամ Յունան վաքօրսս, Կիրիսէ կիթմէք վէ Կրիսա ապլօգասընը պօղմազ իւզրէ, պարուրթ եիւքլիւ օլտուղու հալտէ, ճէպիհանէ բանթայլը, դըրդ քիշի թէլէֆ օլմուշ, վէ վաքօր տախի թէքմիլէն զայ օլուպ պիթմիշ տիր։

Լօնդրա 29 Նոյ.

Կրիթա մատատէսինէ Ինկիլիզ տէվլէթինին մուամէլաթը հագգընտա միւսիւ Գօգրան վիւքէլայէ պաղը սիւվալլէր իթտիքաթ, Լօրտ Ամանլի շուճէվապը վէրմիշ տիր։

1862 տէ, Յունան թախթը պիր Ինկիլիզ բրէնսինէ թէքրիֆ օլունտուգտա, միւսիւ Իլեօթ Յունան հուտուտինին պիր աղ տահա կէնիշլէնմէսինէ տղ իդտամ իթմէտի. լաքին պէցլէ պիր թատավուր իւզերինէ Պապը Ալինին կէօսթէրտիկի տէլալէթ վէ մուգավէմէթէ նազարէն, միւսիւ Իլեօթ պու իշտէն էլ չէքտի։

Բարիս 27 Նոյեմ. ախշամ։

Ամնիթէօր պիր չօգ տէվլէթլէրին գօնֆերանսա մուվաֆագաթ իթտիքլէրինի թատիզ իտէր, պու ճիհէթէ պիր նէթիճէյի մէսուտէ տախի մէմուլ իտէր։

Վիէննատան կելէն պիր թելեգրաֆ տէր քի, Սըրպիսթան սիլահլանըպօր, վէ Սըրպ ասքէրինատ Թրուսիաը վէ Ռուսիա զապթան տախի իսթիխտամ օլունույօր։ Իրնանդր վէ լա Ֆրանս զաղէթալէրի Սըրպըն սիլահլանմասընը եալանա չըգարըրլար։

Լօնդրա. Տէնիր քի Վիէննատա Ասթրիա իլէ Ֆրանսա պէյնինտէ պիր մուգավէլէնամէ իմզալանմըշ տըր. մէմալիքի Հահանէյնին շիմտիքի հալինի մուհաֆաղա իթմէք իւզրէ։ Միւսիւ Պայսթ օնուն իչին Լօնդրայա կիթմիշ տիր քի Ինկիլթէրրայա տախի պու մուգավէլէյի գապուլ իթմիրսին։ Լօրտ Սթանլի պու թէքլիֆի գապուլ իթմէյիպ, 1856 տա իմզալանան ահանամէնին ահբեամը պուունա քեաֆի տիր տէմիշ տիր։

Պերլէն. Գրուա նամ զաղէթա պէյան իտէր քի, Աւսթրիա տէվլէթինտէն մատատա հիչ պիր պէցիւք տէվլէթ գօնֆէրանսա տախիլ օլմադըղը մուվաֆագաթ իթմէմիշ տիր։

Բարիս. Միւսիւ Մուրիէ, գավառնին մէճլիսինտէ Ալէմանիա վէ Թամամասընահաթլարը իչիւն օրան սիւվալաթա, տէվլէթէ վէքեալէթլէ ճէվապ վէրմէյէ թային օլունմուշ տուր։

Բարիս 28 Նոյեմ.

Նէ- Լօրգ. Ալդանուս, Ամասիպի, վէ Գիլօրնատ էյալէթլէրինտէ օրան ինթիխապաթ, Ամէրիգա պիրլիյինին եէնիտէն թէշքիլինէ մուսայիա տիր։

Բարիս 29 Նոյեմբեր ախշամ։

Դէ վանին մէճլիսինտէ Մալիյէ նազըրը պէյան իթտի քի, զախիրէ սախլուսաթասընա տէվլէթ հիչ պիր վէճհիյէ միւտախէլէ իթմէյէճէք տիր։ Պերլէն Գրուա նամ զաղէթա գօնֆէրանսան շիւպհէ իտէր։

Աթթուսաթ գալէմի միւսիրի Սագըզ Յովհաննէս էֆէնտիյէ բիւթպէի սանիյէ արնֆը էվվէլի միւթմասիլի։

— Թիֆլիս գօնսօլոսու էսպաք Ինէթէվ էֆէնտի, նէզարէթը խարիճիյէ էճնէպի գալէմի պաշ միւմէյիզի։

— Նուրեան Յովհաննէս էֆէնտի բիւթպէի սանիյէ իյէ, գալէմը մէզքիւր միւմէյիզի սանի նասպ պույրուլմուշ տուր։

—Յունան գըրալը Ասթինայա վասլ օլտուգտա, իւչ կիւն իւչ կէճէ տունանմա վէ շէնլիք օլաճագ մը, միւշարլէյհ Վիէննատա իքէն Աւսթրիա վիւքէլասընա նըշանլար վէրիպ, Աւսթրիա իմբէրաթորու տախի Յունան վիւքէլասընա նըշանլար վէրմիշ տիր։

—Իէնիչէմպէ կիւնիւ նուամէրօ 10 Ռուզնամէ միզտէ Յունան գըրալը պու ճումա էրթէսի էօյլէ վագթը Ասթինատա պէքլէնիլմէքտէ տիր տէնէճէք էէրտէ սէհվէն Սիթանէտէ պէքլէնիլմէքտէ տիր տէնամիշ տիր։

ՇԻՐԲԻՆԹՐ ԽԱՅՐԻՑԻ

Պօղոս Էֆէնի Իլէյէն Վէրօրտրը Վագրը Հարէֆէրլէրի։

1867 Նոյեմբեր 11 Ճումա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիբարէն էէնիտէն թէպրիզ օլունճայտուգ։

Յէվմիյէ Պօղոս Էֆէնտի Հէօրի-յէ։

Եէնի Ճամի այորը իլէ Սաաթ Ալաթուրքա	Վարօր Նօ	
2 1/2	12	Եէնիմահալլէտէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա։ Եէնիքէօյ։ Սթէնիա։ Մէրկիւն Հիսար Պէպէք։
3 1/4	18	Եէնիմահալլէտէն Պէօյիւքտէրէ։ Թարապիա։ Եէնիքէօյ Մէրկիւն Ր. Հիսարը։ Պէպէք Ալնաուտքէօյ։
4 1/2	6	Պէօյիւքտէրէտէն Թարապիա Եէնիքէօյ Սթէնիա։ Մէրկիւն Հիսար Պէպէկ (Հալիճը Ճումապարը սուրայաճագ Ալնաուտքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ Գապաթաշ։)
21/2	2	Վանիքէշիւնտէն, Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյի Գուզկունճուք (Ճումապարտան մատատ
23/4	17	Պէյբօղատան։ Բաշապաղչէ։ Գանլըճա։ Ա. Հիսարը։ Վանիքէօյ։ Զէնկէլքէօյ։ Պէյլերպէյ։ Գուզկունճուք։
3 3/4	11	Գավաղատան Պէշիւքտէրէ Թարապիա Պէյբօղ Բ. պաղչէ Գանլըճա։ Ա. Հիսարը։ Գանմալլի Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ Պէյլերպէյի։ Գուզկունճուք։ Ճումատան մատատ։
2 1/2	8	Ալնաուտքէշիւնտէն։ Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։
3	5	Ալնաուտքէօյտէն։ Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ Ճումատա Գապաթաշ։
3 1/2	14	Ալնաուտքէօյտէն։ Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ Գապաթաշ։ Ճումատան մատատ
4 1/4	8	Ալնաուտքէօյտէն։ Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։
4 3/4	2	Ալնաուտքէօյտէն Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գապաթաշ։ Ճումատան մատատ
5 1/2	14	Ալնաուտքէօյտէն։ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գապաթաշ։ Պու նէհայէթի Ճումատարը Պէշիւքտէրէտէն 4 1/2 տէ չըգան վարօր իճրա իսթէճէք։
9 1/2	5	Եէնիմահալլէտէն։ Պէշիւքտէրէ։ Թարապիա։ Եէնիքէօյ։ Գանլըճա։ Մէրկիւն։ Ր. Հիսարը։ Պէպէկ Ալնաուտքէօյ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գապաթաշ։

Քէօքրիւ-էն Պօղազ Իչէնէ

31/2	8	Պէշիկթաշ։ Ալնաուտքէօյ։
41/2	5	Գապաթաշ։ Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Ալնաուտքէօյ։ Պէպէկ Ր. Հիսարը։ Մէրկիւն։ Գանլըճա։ Եէնիքէօյ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։ Եէնիմահալլէ։
43/4	14	Տօղրամ Ալնաուտքէօյ։ Ճումատարտան մատատ։
3 3/4	2	Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Վանիքէօյ։ Ճումատարտան մատատ։
93/4	12	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Ալնաուտքէօյ։ Ր. Հիսարը։ Մէրկիւն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։ Եէնիմահալլէ Գավաք։ (Ճումա տարը Պէշիկթաշա։ Օրթաքէշի։ Ալնաուտքէշի։ ուղրամարդ Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Վանիքէօյ ուղրայաճագ տրը։
91/4	14	Գապաթաշ Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Ալնաուտքէօյ։ Վէ ամանէն Վանիքէօյ։ Պէյլերպէյի։ Գուզկունճուք։ Ճումատարը Ալնաուտքէօյտէն ուղրամ էնճէք տիր։
10 1/2	18	Օրթաքէօյ։ Պէպէք Հիսար Մէրկիւն։ Սթէնիա։ Եէնիքէօյ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։ Եէնիմահալլէ։
11	6	Գուրուչէշմէ։ Պէպէք Ր. Հիսարը Մէրկիւն Եէնիքէօյ Թարապիա Պէշիւքտէրէ։ Ճումատարը Պէշիկթաշա *։
11	14	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Ալնաուտքէօյ։ Ճումատարտան մատատ *։
11 1/2	8	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Ալնաուտքէօյ։ Ճումատարտան մատատ *
11 3/4	5	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ Ճումատարը Ալնաուտքէօյիւնէ։
10	11	Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի Զէնկէլքէօյիւ։ Վանիքէօյ։ Ա. Հիսարը Գանլըճա։ Բաշապաղչէ։ Պէյպօղ։ Թարապիա Պէշիւքտէրէ։ Ճումատարտան մատատ։
10 3/4	17	Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյիւ։ Վանիքէօյ։ Գանմալի ի Ա. Հիսարը։ Գանլըճա։ Բաշապաղչէ։ Պէյպօղ։ Ճումատա կիւնդէրի Պէշիւքտէրէյէ չըգաճագ։
11 1/4	2	Գապաթաշ։ Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ *

* Պու վարօրլար եիւք ալմայաճագլար տրը։

Բաղար կիւ-նէ նէօպէրլէրի պօղազ իչէնէ ֆէօքրիւ-յէ։

Սաաթ վարօրուն պիրի

23/4	»	Ալնաուտքէօյտէն։ Գուրուչէշմէ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գապաթաշ։
21/2	»	Եէնիմահալլէտէն Պէշիւքտէրէ Թարապիա։ Եէնիքէօյ։ Մէրկիւն։ Ր. Հիսարը։ Պէպէկ։ Ալնաուտքէօյ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։
31/2	»	Եէնիմահալլէտէն Պէշիւքտէրէ։ Թարապիա Եէնիքէօյ Մէրկիւն Հիսար Պէպէք Ալնաուտքէօյ։
	»	Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ Գապաթաշ։
5	»	Պէշիւքտէրէտէն Թարապիա։ Եէնիքէօյ Սթէնիա Մէրկիւն։ Ր Հիսարը Պէպէք Ալնաուտքէօյ Գուրուչէշմէ Օրթաքէօյ Պէշիկթաշ։
4	»	Պէշիւքտէրէ Թարապիա Պէյբօղ։ Բաշապաղչէ։ Գանլըճա։ Ա. Հիսարը։ Գանմալլի։ Վանիքէօյ Զէնկէլքէօյ։ Պէյլերպէյի։ Գուզկունճուք
8 1/4	»	Եէնիմահալլէտէն։ Պէշիւքտէրէ։ Թարապիա Եէնիքէօյ։ Մէրկիւն։ Ր. Հիսարը։ Ալնաուտքէօյ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ
8 3/4	»	Պէշիւքտէրէտէն։ Թարապիա։ Պէյբօղ։ Բ. Պաղչէսի։ Գանլըճա։ Ա. Հիսարը։ Վանիքէօյ։ Զէնկէլքէօյիւ։ Պէյլերպէյի Գուզկունճուք։ Լեսկիւտար։
10	»	Պէշիւքտէրէտէն։ Թարապիա։ Եէնիքէօյ։ Մէրկիւն։ Ր. Հիսարը։ Պէպէք։ Ալնաուտքէօյ։ Օրթաքէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գապաթաշ։

Քէօքրիւ-էն Հարէֆէլէրի։

3 1/4	»	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Ալնաուտքէօյ։ Հիսար։ Մէրկիւն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։
4 1/4	»	Լեսկիւտար։ Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյ։ Վանիքէօյ։ Ա. Հիսարը։ Գանլըճա։ Բ. Պաղչէսի։ Պէյպօղ։ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։
4 1/2	»	Գապաթաշ Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Ալնաուտքէօյ։ Պէպէք Ր. Հիսար։ Մէրկիւն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ Եէնիմահալլէ։
8	»	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Ալնաուտքէօյ։ Ր. Հիսարը։ Մէրկիւն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։ Եէնիմահալլէ։
9 1/2	»	Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Ալնաուտքէօյ։ Ր. Հիսարը։ Մէրկիւն։ Եէնիքէօյ։ Թարապիա։ Պէշիւքտէրէ։ Եէնիմահալլէ։
10 1/2	»	Գուզկունճուք։ Պէյլերպէյի։ Զէնկէլքէօյիւ։ Վանիքէօյ։ Գանմալի ի Ա. Հիսարը։ Գանլըճա։ Բ. Պաղչէսի։ Պէյպօղ։ Պէշիւքտէրէ։
10 3/4	»	Պէշիկթաշ Օրթաքէօյ Ալնաուտքէօյ Պէպէկ Հիսար Մէրկիւն Սթէնիա Եէնիքէօյ Թարապիա Պէշիւքտէրէ։
11 1/4	»	Գապաթաշ։ Պէշիկթաշ։ Օրթաքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Վէ Ալնաուտքէօյ։

ԶԱԽԻՐԷ 18 ԹՐՉՐԻՆԻ ՍԱՆԻ

	Գուրուշ
Թայդան Ալնաուտա . . . . . քիլէ	41—42
Իսմայիլ . . . . . »	· — ·
Բէօստէնճէ . . . . . »	38—39
Ռումելի Պալչըգ սէրթ . . . . . »	36—37
Աղօֆ գըզըլճա . . . . . »	35—36
Խարայիլ գըրնօվ . . . . . »	35—36
Իսմայիլ . . . . . »	· — ·
Վարնա գըրնօվ . . . . . »	35— ·
Գուրղազ գըրնօվ . . . . . »	36—37
Պալչըգ գըրնօվ . . . . . »	34—35
Գէգօրօղ Գալաս	· — ·
Աբիա . . . . . »	18— ·
Մէվճուտաթ 80,000։	—

ԵՄԹԱՍՅԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ 18 ԹՐՉՐԻՆԻ ՍԱՆԻ

ՅԻՓԹԻՐ Էնգարէ	50—51
» Վան	19—20
ՃԷՀՈՒ Գայսէրի	14—
» Լինդուտ	14—
ԲԱՄՈՒԳ Ամանա	7
ԱՀԷՄ Կուրճի խէրսուսթ	6—6 1/2
ԵԱԲԻՂ Ամասուս քիլի	— 51/2
» » Եէգ անմըշ	10— 11
ԱՊԻՕՆ	220—
ՄԱՀԸ սիյահ	—11
ԴԻԹՐԷ Եաբրաք	24—26
ՍԱԼԻՊ	14—15
ԴԻՉԻ ՏԻՊՈՒ Թիյիլ	10—
ՊԱԼ ՄՕՍՈՒ	24—25

ԵՄԹԱՍՅԻ ԵՃՆԵԳԻՑԷ 18 ԹՐՉՐԻՆԻ ՍԱՆԻ

ՋԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕՋ ՀԷՖԷՐԻ	Գուրուշ
Ինկիլիզ բրիմօ 6—10 լիպրա գանթար	
Օլանտա տէպրու 6-10 լիպրա . »	. . .
Անվերսա 8 . . . . . »	. . .
Ֆրանսըզ . . . . . »	265—275
Ինկիլիզ թօզ . . . . . »	230—235
Օլանտա եքսթրա . . . . . »	230—235
» պիրինճի . . . . . »	220—222
» իքինճի . . . . . »	220— ·
» իւչիւնճի . . . . . »	216—218
Ֆրանսըզ . . . . . »	216—218
ՏԷՄՈՐ Ինկիլիզ չէչիլմամ սեօրթ քեօչի եուվալագ . . . . . »	68—70
» եարմա . . . . . »	74—75
» սաճ չէչիլ իլէ . . . . . »	115—120
» չէմպէր . . . . . »	95—105
ԳԱԼԱՑ . . . . . »	700— ·
ԳՈՒՐՇՈՒՆ Ինկիլիզ Ֆրանսըզ . . »	145—150
ՁԵԼԻՖ պիր սըֆըր 0 սանտըգ . »	165—170
ՍԱՁՄԱ Մարսիլիա չէչիլ . . . »	158— ·
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ . . . . . »	51—52
ՍԱՆԹԱՄԱՐԹԱ . . . . . »	—
ՁԱՃԸ ԳԸՊՐԸՋ . . . . . »	35— 50
ՀԱՊ Ինկիլիզ . . . . . »	65— 70
ԳԱՀՎԷ Գարբ ֆինա . . . 0/0 »	900— ·
» Իքինճի . . . . . »	830—840
» Իւչիւնճիւ . . . . . »	700—740
ՁԻՎԻՏ Ինկիլիզ . . . . . »	100—130
ԳԸՐՄԸՋ . . . . . »	50—65
ՊԻՊԷՐ Լինարա Մարսիլիա . . . »	5 1/2—5 3/4
ՆԸՐՇԱՏԸՐ Ինկիլիզ . . . . . »	6 — ·
ԹԷՆԵՔԷ + Նշան չէֆթ սանտըգ . .	315—320
ՐՕՄ Ամերիգա . . . . . 1 կալ.	10 1/2—11
» Ինկիլիզ	9— 91/2

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸՆԸՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԼԵՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ · Պէօյիւք Եէնի խանատա Թիւլկենճեան Յովակիմ։
ԱՏԱՆԱ · Բաղմուա օղլու Յակոբ ագա։
ԱՊԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ · Կարապետեան Վարդա
ԵԿԻՆ · Թարագճեան Յովսէփ ագա։
ԷՆԳԱՐԷ · Սինեօր Ճիւանիի Լէօնարտ։
ԷՍԿԻՇԷՀԻՐ · Ոսկիեան Էնգարէի Կարապետ ագա։
ԷՏԻՄՆԷ · Յակոբեան Արմէն ագա Գաղալ։
ԵՐԶՐՈՒՄ · Հարպանեան Գրիգոր էֆէնտի։
ԹԷՔԷՓԻՐՏԱՂ ·
ԹՐԱԳՈՒՆՋԱՆ · Փամպէկեան Պետրոս ագա։
ԻԶՄԻՐ · Թէսսաէրճիյան Ս. Սոփէյան ագա։
ԻԶՆԻՄԻՏ · Գ. Տ. Թ. Գասպարեան։
ՀԱԼԷՊ · Յ. Ս. Բուրքճանճի։
ՄԱՐԱՇ · Սուրասան Գէորգ էֆէնտի
ՊԻԼԵՃԻԿ · Տէրգասիի օղլու Պետրոս ագա։
ՊՐՈՒՍԱ · Նապլճեան Հաճիկոզլու ագա։
ՎԱՐՆԱ · Հաճի Կարապետ օղլու Յովհաննէս ագա։
ՎԻԵՆՆԱ · Շըրաճը վ Լչէն ագա։
ՔԷՕԹԱՀԵԱ · Լիլչեան Ասան ագա։

ՄԻԵՒԼԼԻՖԻ ԴԱՋԷԹԱ
ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԻԱՆԵԱՆ
ՏԱԼԵԹՕՑՍՕ ԵՐՄԷՆԻ ԳԻԼԻՍԵՍԻ ՍՕԳՈՒԸԸ Ն° 31
Ց. ՄԻՍԷՆՏԻՍԵԱՆ ԹԱՊԻՍԱՆԷՍԻՆՏԷ